

Een dikke bom in de poldervijver

Sportbonden willen een einde aan overlegcultuur en gaan voor maximale vrijheid gekoppeld aan maximale verantwoording

Het lijkt een heel andere Patrick Balemans, adviseur accommodatiezaken bij de KNVB en NOC*NSF. Normaal is hij voorzichtig, aarzelend en polderend als een echte sportbondbobo. Nu is hij uitgesproken, fel en onverwachts direct. Over sportvloerfabrikanten zegt hij: 'Als het niet goed is, maken ze het maar opnieuw.' En over adviseurs: 'Die moeten zichzelf opnieuw uitvinden en zich al helemaal niet bezighouden met materiaaltechnische eigenschappen van velden als ze de relatie met de sporttechnische eigenschappen onvoldoende kennen.'

Auteur: Hein van Iersel

Adviseurs moeten zichzelf opnieuw uitvinden en zich niet bezighouden met zaken waar ze geen verstand van hebben

Nederland heeft een unieke overlegstructuur die in de afgelopen tientallen jaren een bijzondere sportinfrastructuur heeft bewerkstelligd. Ieder regeltje, iedere procedure of afspraak is het resultaat van jarenlang praten en polderen in de driehoeksverhouding sportbonden, gemeenten en industrie. Die manier van werken heeft Nederland als sportnatie ver gebracht, maar klaarblijkelijk is de KNVB nu toe aan een compleet nieuwe benadering. Consensus is niet langer het toverwoord en de bonden, als belangrijkste normstellende partij, trekken zichzelf terug als het gaat om normen en specificering voor de onderbouw en materiaaltechniek van een veld. In de toekomst zijn alleen sporttechnische eigenschappen nog van belang. Balemans: 'Onze velden zijn redelijk goed, maar

laten tegelijk ook te wensen over. Als KNVB willen wij graag dat de kwaliteit omhoog gaat, maar willen we af van de situatie dat wij als bonden heel veel ballen in de lucht moeten houden om dat proces in de benen te houden. De aanpak om die hogere kwaliteit te bereiken komt, als het aan Balemans ligt volledig bij de industrie te liggen. Wij, als sportbonden, geven daarvoor een veel hogere mate van vrijheid terug. Wij zien in bepaalde gevallen dat wij ons als bonden bemoeien met details en daardoor werkelijke innovaties in de weg staan. Tegelijk zien we dat we als bonden bepaalde belangrijke zaken niet testen en keuren omdat we niet toekomen aan vernieuwing van test- en keuringsprocedures. Slidinggevoeligheid is daarvan een voorbeeld. Op dit moment ontbreekt het ons aan goede apparatuur om te testen wat de sporter nu echt ervaart op een sportoppervlak. Nieuwe test- en keuringsmethodieken moeten daarvoor nog ontwikkeld worden. De beleving van de sporter moet daarbij centraal staan en niet de focus op materiaaltechnische futiliteiten zoals de hoekigheid, vorm of verdichtingsgraad van bijvoorbeeld een zandkorrel.' Balemans praat over de nieuwe opzet met de andere sportbonden en ook uit het buitenland zou er al de nodige interesse zijn voor het initiatief, onder andere vanuit Noorwegen, Engeland, Italië, Frankrijk en andere landen.

Auto

Balemans zou willen dat de sportsector zich ontwikkelt op de manier zoals de *automotive*-sector zich heeft ontwikkeld. 'Wanneer je als consument nu een auto wil kopen, maak je een keuze voor een bepaald merk: bijvoorbeeld Volkswagen. Na de keuze voor Volkswagen kies je voor het type auto. Dus een stadsautootje met een beperkt budget,

ACTUEEL

een familieauto, SUV of snelle sportieve auto. Heb je die keuze eenmaal gemaakt, ga je naar een dealer. Hij zorgt voor de uitlevering en, in verband met behoud garantie, het onderhoud en extra opties, zoals een lederen bekleding en bijvoorbeeld een exclusieve geluidsinstallatie.

Op die manier zou voortaan ook de selectie van een kunstgrasveld of atletiekvloer moeten verlopen. Het is volgens Balemans opvallend dat opdrachtgevers en hun adviesbureaus voor een veld aanvullende eisen hebben met betrekking tot bijvoorbeeld vezeldikte of systeemhoogte. Balemans zegt het keihard: 'Adviseurs proberen zich te onderscheiden door het stellen van aanvullende materiaaltechnische eisen, maar hebben eigenlijk de ballen verstand van het effect hiervan op de sporttechnische eigenschappen. Adviseurs moeten zichzelf opnieuw uitvinden en zich richten op bijvoorbeeld aanbestedingen en zich niet meer bezighouden met materiaaltechnische eigenschappen. Dat ligt voortaan bij de fabrikant. De fabrikant behoort te denken in het gehele systeem en weet als geen ander hoe zijn systeem presteert op de korte en de lange termijn. Als opdrachtgever kies je met de NOC*NSF *Sportvloerenlijst* in de hand het merk en type veld dat het best bij jouw situatie past.'

Balemans: 'Een voorbeeld: wij schrijven nu voor dat een systeem per definitie een bepaalde constructiehoogte moet hebben in verband met opvriezen, waterberging, waterdoorlaatbaarheid en stabiliteit. Stel, een fabrikant vindt dat tien centimeter volstaat. Dan is hij vrij om dat aan te bieden, omdat wij innovaties niet in de weg willen staan. Als het systeem vervolgens niet functioneert, wordt de fabrikant er ook aan gehouden om het te vervangen. Maximale vrijheid dus, maar wel gekoppeld aan maximale verantwoordelijkheid.'

Niet alleen voor adviesbureaus gaan zaken veranderen. Dat geldt ook voor testinstituten. Op het moment dat sportbonden zich alleen nog maar druk maken over sporttechnische eigenschappen en garanties, betekent het dat er veel minder getest hoeft te worden voor de sportbond, maar wordt de relatie tussen fabrikant en testinstituut inniger. De bonden zijn eigenlijk alleen nog maar geïnteresseerd in de ervaring voor de sporter, de sporttechnische voorwaarden. Hoe een sportvloerfabrikant dat bereikt, is voor de sportbond in kwestie niet direct van belang. Balemans: 'Ook de testinstituten moeten zichzelf opnieuw uitvinden en meer klandizie weghalen bij fabrikanten. Wij zullen ons niet druk moeten maken over voor-

waarden met betrekking tot constructiehoogten, materiaaltechnische eigenschappen, de structuur van materialen, testprotocollen, etc. Dat ligt bij de fabrikant.'

Fabrikant en aannemers

Een heikel punt is natuurlijk de verhouding tussen fabrikant en aannemers. Traditioneel hebben in de Nederlandse situatie de aannemers een belangrijke rol en stonden deze vaak met hun eigen constructies op de Sportvloerenlijst. Die machtsverhouding is de laatste jaren al behoorlijk gekanteld ten gunste van de fabrikant van sportvloeren. Veel fabrikanten gaan nu zelfstandig de markt op. Daarnaast zijn er aannemers die op een nauwe manier samenwerken met een fabrikant. Voorbeelden daarvan zijn Edel Grass en Antea Group als aannemer, het nieuwe fusiebedrijf CSC Greenfields, maar ook Fieldturf. Het lijkt erop alsof de markt zich al voorbereid heeft op hetgeen bonden graag zien.

Tandem of niet

De verantwoording moet in de visie van Balemans bij de fabrikant komen te liggen in een nauwe samenwerking met de aannemer. De sporter komt in contact met het sportvloeroppervlak. De fabrikant moet meer in het totale systeem gaan denken en handelen. De praktijk dat onderbouw en bovenbouw apart worden aanbesteed zal hiermee waarschijnlijk tot het verleden gaan behoren. Want het is niet te verwachten dat een fabrikant verantwoording gaat nemen voor een deel van de constructie waarop hij geen invloed heeft gehad. Een Mercedes-carrosserie staat ook niet op een Renault-onderstel.

NOC*NSF Sportvloerenlijst

De nieuwe opstelling van de bonden zal ook de nodige gevolgen hebben voor de NOC*NSF Sportvloerenlijst. Volgens Balemans moet deze veranderen van een lijst vol met zesjes waarin clubs en gemeenten eigenlijk door de bomen het bos niet zien, naar een lijst waaruit duidelijk blijkt welk veld het beste zou moeten passen bij een bepaalde club of toepassing.

De nieuwe opstelling van de sportbonden heeft voor wat betreft de KNVB deels te maken met het afscheid van het Fifa Quality-systeem. Op dit moment zit Nederland eigenlijk in een soort interim-periode waarin nog wordt gewerkt met het oude systeem, maar tegelijk wordt nagedacht over de randvoorwaarden van het nieuwe model. Het nieuwe systeem staat nu nog in de steigers, maar Balemans verwacht dat het in januari 2018 onder dak zit en stormvast en waterdicht is.

REACTIES UIT DE MARKT:

GEEN COMPLEET NIEUWE BENADERING

*Matthijs de Bruin, projectleider Sportparticipatie, NOC*NSF*

'De afgelopen maanden is er gewerkt aan de verrijking van het Procedurehandboek Kwaliteitszorgsysteem sportvloeren en sportaccommodaties. Dit handboek geldt als basis voor het borgen en doorontwikkelen van de huidige kwaliteit. Het is niet zo dat er een streep wordt gezet door de overlegstructuur of dat er sprake is van een compleet nieuwe benadering. De mogelijke ontwikkelingen die de komende jaren gaan spelen, zullen altijd voortborduren op de procedures en structuur zoals deze onlangs zijn verrijkt en zijn vastgelegd binnen het procedurehandboek.'

WE MOETEN DE KWALITEIT BLIJVEN BORGEN

Ties Joosten, Directeur Kiwa Isa Sport

'We zien bij Kiwa ISA Sport heel wat sportvloeren voorbijkomen. Zo hebben we in 2016 wereldwijd circa 500 voetbalvelden gekeurd waarvan circa 25 procent in Nederland. De kwaliteit van de sportvloeren in Nederland behoort tot de beste van de wereld. Deze kwaliteit is niet vanzelf gekomen. De constellatie van laboratoriumonderzoek, normering, sportvloerenlijst en keuringen heeft geleid tot een hoogwaardige kwaliteit van sportvloeren. Ik kan me helemaal voorstellen dat voor de KNVB sportfunctionaliteit belangrijk is. Maar ook erg belangrijk is dat het veld ook bij verschillende klimaatomstandigheden voldoet. En ook ná een gebruikperiode.

SPORTECHNISCHE WAARDEN: TOP!

Seth van der Wielen, Kybys

'Ik begrijp dat de KNVB af wil van de situatie waarin zij zich bezig dienen te houden met de specs van sportconstructies. Ik vind het bovendien prijzenswaardig dat zij een duidelijk standpunt innemen. De vraag is wanneer we zo ver zijn dat we met louter sporttechnische normen kunnen werken. Waar de KNVB stelt dat adviesbureaus "de ballen verstand hebben van het effect van materiaaltechnische eigenschappen op de sporttechnische", vraag ik me af of de KNVB dat wel heeft. Als we op dit moment eisen dat een veld dient te voldoen aan de sporttechnische norm, dan weet je dat er moeiteloos producten door de selectie heen komen die niet aan de wensen van de gebruikers voldoen. Ja, we hebben daar voorbeelden van: zwarte rubberbakken waarbij je bijna je best moet doen om een kunstgrassprietje te ontdekken.

VOORSTANDER SPLITSEN VAN ONDER- EN BOVENBOUW

Arjan Knottnerus, Managing Director Fieldturf Benelux BV

Natuurlijk zijn wij voorstander het verbeteren van de kwaliteit. Wij willen de handschoen graag oppakken. Het is goed dat bonden zich alleen bezighouden met sporttechnische normen. Laat de techniek daar waar het thuis hoort. Velden moeten sporttechnisch presteren, duurzaam en veilig zijn. Hier moeten de bonden voor staan. Systeemdenken past ons en we zijn op dit moment met onze partners 'dealers' aan het denken hoe we garanties en verantwoording op ons kunnen nemen. Wij zijn voorstander van het splitsen van de onderbouw en de bovenbouw. Zie het als een keuken: een aannemer levert een huis casco op. De klant koopt zelf de keuken in en laat deze door de leverancier plaatsen. Direct bij de producent of via een dealer. Moet er niet aan denken dat een aannemer voor mij de keuken thuis ook uitkiest.

EINDELIJK WAARDERING VOOR DE ADVISEURS

Wim Glaap, commercieel Manager Newae

Af van alle private normen op de sportvloerenlijst en terug naar de basis. Alleen nog een sporttechnische norm. Geen bemoeienis meer van bonden. Ik durf te zeggen dat dit kwaliteit ten goede komt. Zeker als we aansluiten bij de bouw en hier Ideeën weg halen. Samen met de gemeenten en de markt bouwen aan hoogwaardige sportveldenmarkt, zonder ieder detail te normeren, maar wel met minimale randvoorwaarden. Dit vraagt niet alleen inventiviteit van de industrie maar ook van de adviseurs. Het kwaliteitsverschil tussen kunstgrasmatten bedraagt een paar Euro. De echte winst is te halen door de onderbouw af te stemmen op de omstandigheden, zodat dat de kwaliteit gewaarborgd wordt. Het testen van constructies blijft een noodzaak. Alleen om andere redenen. In plaats van testen aan de normen moeten we gaan toetsen of een constructie functioneel geschikt is. De adviseur kan hierbij zijn verantwoordelijkheid nemen en zijn deskundigheid etaleren.

ERVOOR WAKEN DAT KENNIS NIET VERLOREN GAAT

Gosewin Bos, Directeur Sport Antea Group

De bonden gaan zich concentreren op eisen die de sport aan velden stelt. Eigenlijk best logisch. Verantwoordelijkheden daar neerleggen waar deze horen. Voor de bonden is dat de verantwoordelijkheid voor veilige velden. Voor leveranciers en aannemers de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van een veld. Eeb leveranciers moet zijn werkproces dus 100% onder controle hebben. Deze gewijzigde opstelling van de bonden betekent een omslag in Nederland. Een uitdaging waar we samen vorm aan moeten geven. Ook de opdrachtgevers, en dat mis ik een beetje in dit betoog, spelen daarin een verantwoordelijke rol. Het huidige Nederlandse systeem van normering en toetsing is uniek en heeft ervoor gezorgd dat onze accommodaties de allerbeste van de wereld zijn. Laten we in het veranderingsproces ervoor waken dat deze kennis niet verloren gaat. Het vraagt ook een omslag in het denken over de situatie ná realisatie. Onderhoud en gebruik zijn cruciaal. Een goed gebouwde accommodatie kan door verkeerd gebruik en onderhoud in korte tijd sterk in kwaliteit teruglopen.

SPORTVELDENHUIS IS TOE AAN EEN FORSE RENOVATIE

Theo Ceelen, CSC Greenfields

'Het huidige systeem is uitgepolderd en werkt zo verlamdend dat innovatie vrijwel onmogelijk is. We moeten naar een nieuw systeem waarmee we weer minimaal tien jaar vooruit kunnen. De KNVB neemt nu het initiatief en de rest van de branche moet de handschoen oppakken. Het systeem over de schutting gooien en stellen dat de industrie verantwoordelijk is voor de performance en de bonden voor het eindresultaat is echter niet de manier. Leveranciers en aannemers moeten daarom per direct gaan werken aan een privatisering van het gehele systeem en vasthouden aan een systeem waarbij gecertificeerde velden mogen worden aangelegd. Het concept van Baemans is een uitgelezen kans voor de gehele branche om een noodzakelijke vernieuwing door te zetten met de gebruiker als winnaar.'

GEMEENTES NOOIT MEEGEDAAN

Roy Roijackers, gemeente Den Haag

Ik ben het niet eens met Bakemans dat het huidige kwaliteitssysteem tot stand is gekomen in samenspraak met de gemeentes. Gemeentes hadden hier amper een rol in. En dit terwijl gemeenten bij uitstek op de hoogte zijn van kwaliteit van hun velden. Die kennis wordt onvoldoende gebruikt in het kwaliteitssysteem. De grote gemeenten voorop hebben juist aangeboden om met NOC*NSF en de sportbonden mee te denken over het huidige kwaliteitssysteem waarbij regeltjes en normen vaak niet de kwaliteit dienen maar juist in het belang van de industrie zijn. Voor alle regels dient opnieuw nut en noodzaak bepaald te worden en worden beoordeeld op basis van veiligheid, sporttechnische kwaliteit, levensduur en duurzaamheid en gebruik. Doordat echte kwaliteit in het bestaande systeem onvoldoende is geborgd, zien we een wildgroei aan eisen. Dat is natuurlijk onwenselijk. De handreiking om te participeren door de gemeenten wordt op dit moment helaas niet opgepakt door NOC*NSF en de bonden.

GEEN VOORSTANDER

Leon van Leeuwen, landelijk coördinator Accommodatieadvisering KNLTB

De KNLTB is vooralsnog geen voorstander van deze denkrichting. En het is alleen maar een denkrichting, meer nog niet. Als er überhaupt al sprake van een verandering zou zijn dan worden alle belanghebbenden er zeker bij betrokken, dus uitdrukkelijk geen streep onder de overlegstructuur. Dat is juist onze gezamenlijke kracht.

Be social

Scan of ga naar:

www.Fieldmanager.nl/artikel.asp?id=17-6452